

Sygn. akt IV CNP 1/18

POSTANOWIENIE

Dnia 30 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Grzegorczyk

w sprawie ze skargi powódki
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego wyroku
Sądu Okręgowego w S.
z dnia 29 sierpnia 2017 r., sygn. akt IV Ca [...] /17,
w sprawie z powództwa M.T.
przeciwko J.J.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 30 maja 2018 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 424⁵ § 1 k.p.c., do konstrukcyjnych elementów skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia należy oznaczenie wyroku, od którego jest wniesiona, ze wskazaniem, czy jest on zaskarżony w całości lub w części, przytoczenie podstaw skargi oraz ich uzasadnienie, wskazanie przepisu prawa, z którym zaskarżony wyrok jest niezgodny, uprawdopodobnienie wyrządzenia szkody spowodowanej przez wydanie wyroku, którego skarga dotyczy, wykazanie, że wzruszenie zaskarżonego wyroku w drodze innych środków prawnych nie było i nie jest możliwe oraz wniosek o stwierdzenie niezgodności wyroku z prawem.

Wymagania te korespondują ze specyfiką skargi o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia, jako nadzwyczajnego środka prawnego, który nie służy uchyleniu lub zmianie prawomocnego orzeczenia, lecz inicjuje pierwszą fazę postępowania zmierzającego do realizacji odpowiedzialności odszkodowawczej Skarbu Państwa z tytułu wydania niezgodnego z prawem prawomocnego orzeczenia sądu (art. 417¹ § 2 k.c. w związku z art. 77 Konstytucji RP). Muszą być one zrealizowane odrębnie i samodzielnie, każde niezależnie od pozostałych, co prowadzi do wniosku, że skarga niespełniająca któregokolwiek z nich dotknięta jest tzw. brakiem istotnym, nienaprawialnym w reżimie właściwym dla usuwania braków formalnych (art. 424⁸ § 1 k.p.c.).

Skarga złożona przez M.T. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 29 sierpnia 2017 r., sygn. akt IV Ca [...] /17, nie spełniała przede wszystkim wymagania określonego w art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c., to jest wskazania przepisu lub przepisów prawa, z którymi zaskarżony wyrok jest niezgodny. Podkreślenia wymaga, że przytoczenie podstaw skargi i wypełniających je zarzutów naruszenia prawa materialnego lub procesowego (art. 424⁵ § 1 pkt 2 w związku z art. 424⁴ k.p.c.) oraz przytoczenie przepisu, z którym zaskarżone orzeczenie jest niezgodne (art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c.), są odrębnymi konstrukcyjnie elementami skargi. Łączy się to z

założeniem, że niezgodność z prawem w rozumieniu art. 424¹ k.p.c. oznacza kolizję z konkretnym przepisem merytorycznym (materialnym, pozytywnym), który stanowił podstawę uwzględnienia albo oddalenia powództwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2017 r., I CNP 7/17, niepubl. i powołane tam orzecznictwo), który może, lecz nie musi pokrywać się z przepisami wskazanymi w zarzutach skargi. Powinność określona w art. 424⁵ § 1 pkt 3 k.p.c. nie może być zatem zastąpiona przez przytoczenie podstaw skargi i wskazanie w nich określonych przepisów prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2017 r., V CNP 28/17, niepubl.).

W skardze nie uprawdopodobniono także w należyty sposób, aby przez wydanie zaskarżonego wyroku doszło do wyrządzenia szkody (art. 424¹ § 1 pkt 4 k.p.c.). W świetle utrwalonego orzecznictwa konieczne jest w tej mierze przeprowadzenie odrębnego wyводу przekonującego, że szkoda powstała, określającego czas jej powstania, postać i związek przyczynowy z wydaniem orzeczenia niezgodnego z prawem. Skarżący powinien przytoczyć wszelkie znane mu twierdzenia faktyczne dotyczące tych okoliczności, pozwalające na ocenę prawdopodobieństwa powstania szkody i koniecznego związku przyczynowego. Powinien także powołać dowody lub co najmniej ich surogaty, które uczynią twierdzenie o wyrządzeniu szkody wiarygodnym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2005 r., III CNP 4/05, OSNC 2006, nr 1, poz. 16, z dnia 31 stycznia 2006 r., IV CNP 38/05, OSNC 2006, nr 7 - 8, poz. 141, z dnia 5 października 2017 r., II CNP 20/17, niepubl., i z dnia 28 listopada 2017 r., III CNP 19/17, niepubl.). Skarżąca ograniczyła się natomiast do stwierdzenia, że straciła możliwość wykonywania praw z roszczenia odsetkowego, mimo że sądy nie ustaliły, aby roszczenie to nie istniało.

Dostrzeżenia wymaga w tym kontekście, że nawet gdyby przyjąć, że doszło do oddalenia powództwa w zakresie świadczenia pieniężnego nieobjętego żądaniem, to sytuacja taka nie może być utożsamiana z wyrządzeniem szkody odpowiadającej temu świadczeniu (por. *mutatis mutandis* postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 sierpnia 2015 r., II CNP 15/15, niepubl., z dnia 14 kwietnia 2016 r., II CNP 2/16, niepubl., i z dnia 4 września 2017 r., IV CNP 2/17, niepubl.). W skardze nie poczyniono natomiast

żadnych bliższych rozważań, które zmierzałyby do uwiarygodnienia przy pomocy stosownych środków uprawdopodobnienia i skonkretyzowania (skwantyfikowania) realnego uszczerbku majątkowego, który miałby powstać przez wydanie zaskarżonego wyroku.

W tym stanie rzeczy na marginesie jedynie trzeba zauważyć, że pomocnicze znaczenie przy rekonstrukcji przedmiotu rozstrzygnięcia w przypadku sentencji oddalającej powództwo, w razie wątpliwości, ma nie tylko uzasadnienie orzeczenia, lecz także treść pozwu i składanych pism procesowych (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2004 r., V CK 528/03, niepubl., i z dnia 6 marca 2009 r., II CSK 520/08, niepubl.).

Z tych względów, na podstawie art. 424⁸ k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

jw

ał